

Nr 190.

Av herr **Bergman**, om meddelande av ändrade bestämmelser beträffande lärares vid allmänt läroverk skyldighet att underkasta sig förflyttning till annan läroanstalt.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 260 föreslås bland annat, å sid. 169, viss skyldighet för befattningshavare vid de allmänna läroverken att underkasta sig eventuell förflyttning till annan befattning inom undervisningsväsendet, när helst så av Kungl. Maj:t prövas lämpligt.

De nuvarande bestämmelserna rörande skyldighet för läroverkslärarna att låta förflytta sig återfinnas i kungl. kungörelsen den 27 augusti 1904 och Kungl. Maj:ts nådiga stadga för rikets allmänna läroverk den 18 februari 1905 samt kungl. kungörelsen den 4 juli 1913. De båda förra — närslutna bilagor 1 och 2 — ålägga vissa lärare en sådan skyldighet i de fall, då de genom inträffade förändringar bliva umbärliga vid de läroverk, där de äro anställda. Den senare — närslutna bilaga 3 — avser endast de lärare, som utnämnts på nyinrättade platser sedan ingången av år 1914, och ålägger dem skyldigheten att underkasta sig förflyttning till med de nuvarande allmänna läroverken fullt jämförliga läroanstalter, för den händelse vid en allmän revision av läroverksorganisationen deras tjänstgöring anses lämpligare böra förläggas dit.

Att en skyldighet av sistnämnda art vid en ny löne reglering ålägges samtliga läroverkslärare, för så vitt de vilja komma i åtnjutande av de förbättrade lönevillkoren, synes vara ganska naturligt i en tid, då en omorganisation av de allmänna läroverken är under diskussion. Det torde också kunna med säkerhet antagas, att lärarna icke skola finna ett dylikt villkor för inträde på den nya lönestaten obilligt.

Helt annorlunda förhåller det sig med en annan till sin innebörd alldeles ny bestämmelse rörande förflyttning, som återfinnes i den nu för *Bihang till riksdagens protokoll 1918. 3 saml. 84 häft. (Nr 190—191.)* 1

riksdagen framlagda kungl. propositionen, nämligen den att lärare skall vara skyldig att underkasta sig förflyttning även »eljest, när helst så av Kungl. Maj:t prövas lämpligt — — — till annan befattning inom undervisningsväsendet». Den vaga avfattning, denna bestämmelse fått, tillåter icke någon överblick över de fall, som därmed avses. Inom läroverkslärarkåren har den därför väckt en lätt förklarlig oro, och onekligen ger den anledning till starka betänkligheter hos en var, som inser vikten av statstjänstemännens självständiga ställning. Läroverksläraren, vars utbildningstid är så lång och som har bakom sig flera års noggrant kontrollerad tjänstgöring som extraordinarie, innan han vid relativt sena år ernår ordinarie anställning, vadan hans lämplighet dessförinnan blivit ingående prövad, torde dessutom under utövningen av sitt ansvarsfulla kall i särdeles hög grad vara i behov av den trygghet, lagliga garantier mot förflyttning på administrativ väg erbjuda.

På sålunda anförda grunder får jag yrka avslag på Kungl. Maj:ts förslag i berörda punkt, och hemställa, att det ifrågavarande momentet (å sid. 169 i Kungl. Maj:ts proposition nr 260) måtte få följande lydelse:

att befattningshavare vidare skall, likaledes med bibehållande av den tjänstegrad och den avlöning, han innehar, utöver vad honom jämlikt hittills varande löneroglering i sådant avseende åligger, vara pliktig att, för den händelse i sammanhang med en allmän revision av läroverksorganisationen hans tjänstgöring anses lämpligen böra förläggas till annan, med de nuvarande allmänna läroverken jämförlig läroanstalt än den, där han då är anställd, underkasta sig dylik förflyttning; börande sådan förflyttning, så vitt möjligt, icke medföra förändring av boningsort, men, om ofrånkomlig nödvändighet skulle föreligga för förflyttning till annan ort, vara förenad med rätt att av statsverket erhålla skälig flyttningshjälp till det belopp, Kungl. Maj:t för varje särskilt fall bestämmer.

Stockholm den 10 maj 1918.

J. Bergman.

Bilaga 1.

Kungl. kungörelsen angående löne- och pensionsreglering m. m. av den 27 augusti 1904

q) att för rättighet att tillgodonjuta den förbättrade avlöning, som enligt denna lönerreglering kommer lärare till del, skall gälla som villkor, att den genom nådiga cirkulären den 20 mars 1858 och den 29 december 1860 stadgade skyldighet för vissa lärare att, i händelse de genom inträffade förändringar skulle finnas umbärliga vid det läroverk, där de äro anställda, inträda i tjänstgöring vid annat läroverk skall åligga vid högre läroverk yngste lektorn och de två yngsta adjunkterna, vid realskola de två yngsta adjunkterna, allt efter senaste fullmakts datum, dock att ordinarie lärare, som genom vederbörande myndighets beslut förflyttas till en icke högre avlönad plats vid annat läroverk, må vara berättigad att av statsverket erhålla skäligen flyttningshjälp till det belopp, Vi för varje särskilt fall bestämme.

Bilaga 2.

Läroverksstadgans (av 18 febr. 1905) § 176.

Då ordinarie ämneslärare av Kungl. Maj:t till rektor förordnas, skall hans innehavande ordinarie tjänst i vanlig ordning tillsättas. Därvid iakttages, att den, som till sistnämnda tjänst utnämnes, skall, därest den tillförordnade rektorn återtager utövningen av sin ämneslärartjänst, vara skyldig träda i tjänstgöring vid det läroverk, Kungl. Maj:t bestämmer.

Bilaga 3.

Kungl. kungörelsen den 4 juli 1913 angående skyldighet för vissa lärare vid allmänna läroverk att underkasta sig förflyttning till annan läroanstalt.

Vi Gustaf — — — — — göre veterligt: att Vi, med anledning av vad Riksdagen år 1913 anfört vid beviljande av anslag till upprättande av nya lärartjänster vid de allmänna läroverken, funnit gott föreskriva, att innehavare av de nya lärartjänster, vilka från och med år 1914 eller senare uppföras på stat för nämnda läroverk, skola, utöver vad dem jämlikt nu gällande lönerreglering

för de allmänna läroverken i sådant avseende åligger, vara skyldiga att, för den händelse i sammanhang med en allmän revision av läroverksorganisationen deras tjänstgöring anses lämpligen böra förläggas till annan, med de nuvarande allmänna läroverken jämförlig läroanstalt än den, där de då äro anställda, underkasta sig förflyttning.

Det eder etc.
